

ZVEZA
POTROŠNIKOV
SLOVENIJE

ZPS test

4/2023

cena 6,75 €

NA SPLETU

Čemu vse rečemo JA?

Z ROKO V ROKI

Popravljenost, trajnost & nakup rabljenih izdelkov

Testirali smo

TELEVIZORJE

KUHINJSKE NAPE

PALIČNE MEŠALNIKE

Osebne finance

LIMIT ZA SPLETNE NAKUPE

SMS ZA AKTIVNOSTI NA BANČNEM RAČUNU

KDAJ VIŠJE OBRESTNE MERE ZA VARČEVALCE?

Prehrana

TEST OREHOV

TRŽNI PREGLED POTIC

SKRČFLACIJA

PRIHRANKI
PRI HRANI

Več kot
1500 evrov
z ZPS testi

živeti pametno
za trajnosten, preudaren in kakovosten življenjski slog

9 772386 078201

IZPOSTAVLJENO

◀ 07 Trajnost

Popravljamo, če se spleča

Ni izdelka, ki se vsaj kdaj ne bi pokvaril. In ni človeka, ki se ob tem ne bi počutil nelagodno, včasih tudi brezupno in izgubljeno. Stvari kupujemo, da jih uporabljamo, okvarjene nam pač ne koristijo. Še zlasti to velja v primeru, ko okvare ni mogoče odpraviti ali pa je popravilo predrago. Popravljalnost je pomemben vidik trajnosti, ki mu v zadnjem času namenjamo vse več pozornosti, a hkrati je treba povečati tudi zanesljivost delovanja izdelkov.

Aktualno

04 Čemu vse rečemo »JA«?

Splošni pogoji in politika zasebnosti na spletu

10 ZPS svetuje, potrošnik privarčuje

Z informirano izbiro prihranimo še več kot pred pol leta

21 Skrčflacija

Ko se količina izdelka v embalaži »skrči«

Osebne finance

35 Plačujte varno

Omejite zneske za kartična plačila na spletu

36 Kdaj višje obrestne mere tudi za varčevalce?

Velike razlike med kreditnimi in depozitnimi obrestnimi merami

38 Pametna SMS-izbira

Bodite obveščeni o aktivnostih na svojem bančnem računu

ZPStest

14 Test orehov

Vsak izdelek ni vreden nakupa

24 Test paličnih mešalnikov

Modelom z nastavki oceno znižujejo dodatna opravila

27 Test televizorjev

Najprej velikost, potem vse drugo

30 Test kuhinjskih nap

Za dobro je treba seči globlje v žep

ZPS nasvet

17 Vprašali ste

Prehrana

18 Ni bližnjice do dobre potice

Tržni pregled predpakiranih orehovitih potic

zps.si

34 Prenovljena spletna stran zps.si

Kako prihraniti z novimi primerjalniki?

REVIJA ZVEZE POTROŠNIKOV SLOVENIJE

USTANOVITELJ

Zveza potrošnikov Slovenije – društvo

IZDAJATELJ

Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA

Breda Kutin

IZVRŠNA UREDNICA

Goga Gordana Strojčević

UREDNIŠTVO

Metod Babnik, Jasmina Bevc Bahar, Anja Bolha,

Živa Drol Novak, Peter Klemencič, Nika Kremič,

Nina Križnik, Alina Meško, Boštjan Okorn,

Marjana Peterman, Barbara Primc, Meta Stegenšek,

Urša Šmid Božičević, Marko Tretnjak, Petra Lovišček

FOTO

Shutterstock.com, arhiv uredništva

OBLIKOVANJE/GRAFIČNA PRIPRAVA

Miha Golob, s. p.

TISK

TISKARNA JANUŠ, d. o. o.

NAKLADA

6300 izvodov

DISTRIBUCIJA

POŠTA SLOVENIJE

IZID PRVE ŠTEVILKE

marec 1991

NASLOV UREDNIŠTVA IN NAROČNIŠKI ODDELEK

ZPStest

Tržaška cesta 2

1000 Ljubljana

e-pošta uredništvo: urednistvo@zps.si

e-pošta naročnine: narocnine@zps.si

telefon naročnine: (01) 474 06 00

www.zps.si

ISSN 2386 - 0782

TRR: 02010-0016585996

Na podlagi Zakona o DDV-1, Ur. list 72/2019, sodi revija med proizvode, za katere se DDV obračunava po stopnji 5 %.

Revijo sofinancira Mestna občina Ljubljana.

© Vse pravice pridržane. Reproduciranje, shranjevanje ali prepisovanje katerega koli dela revije je dovoljeno le s pisnim soglasjem uredništva.

Pa ravno, ko je konec garancije!

»Dolgo je delal, a zdaj je očitno čas za novega,« sem potarnal sosedu. Pritrdil je in pripomnil, da mi žal ne more pomagati, čeprav je spreten pri uporabi najrazličnejšega orodja. Pred tridesetimi leti bi se takšen pogovor prelevil v rešitev: vse potrebno za popravilo bi našla v bližnji tehnični trgovini, že po nekaj korakih bi sosedu uspelo odstraniti okvarjen del in ga zamenjati z novim. Aparat bi spet opravljal svojo osnovno funkcijo.

Potrošniki nam podobne primere sporočate tako rekoč iz dneva v dan. Na eni strani naj bi aparati zdržali vse manj, na drugi strani pa je njihovo popravilo preveč zapleteno, predolgo traja in je predvsem predrago (v primerjavi z novim aparatom), da bi se splečalo. In tako gre nekaj let star izdelek v razgradnjo, potrošniki pa kupijo novega. Volk sit, koza cela? Če želimo dokončno izčrpati naš planet in se utopiti v lastnih odpadkih, potem da. Če pa želimo živeti trajnostno, smo v vseh teh letih ustvarili velik problem.

Njegovega reševanja se lotevamo na različne načine. Potrošniške organizacije sodelujemo pri nastajanju nove evropske zakonodaje, ki bo od proizvajalcev zahtevala ne le, da na trg pošiljajo bolj popravljive izdelke, ampak tudi, da bodo ti vzdržljivejši in da jih bo treba bolj redko in pozneje popravljati. Prav ničesar namreč ne kupimo zato, da bi popravljali, ampak zato, da bo izdelek čim bolj učinkovito opravljal svojo nalogo.

Na drugi strani se počasi, a vztrajno v izdelčne standarde prenašajo zahteve splošnega standarda za materialno učinkovitost izdelkov. Podobno, kot nam je v preteklih letih s standardi uspelo povečati učinkovitost delovanja in posredno zmanjšati porabo energije, vode in podobnih virov, želimo z novimi standardi postaviti temelje za kakovostno izdelane, preprosto nadgradljive in optimalno popravljive izdelke, ki jih bo mogoče po koncu prve uporabe koristno ponovno uporabiti, predelati oziroma reciklirati.

S tem bi morali zapreti notranji krog krožnega gospodarstva, iz njega bi občasno izhajal le zelo majhen del tistega, čemur radi rečemo odpadek.

Tretjo nalogo potrošniške organizacije opravljamo v projektu PROMPT, v katerem poskušamo dognati, kako že med primerjalnim testiranjem odkriti izdelke, ki bodo trajali dlje, ki jih bo bolj preprosto popraviti in bodo na splošno okolju povzročali najmanj škode. Zelo verjamemo, da bodo izsledki kmalu vidni v rezultatih primerjalnih testov, pri katerih bosta imela seveda še vedno glavno vlogo učinkovitost in uporabnost izdelka, a posebej bomo začeli izpostavljati tudi tiste, ki so preverjeno bolj okoljsko primerni.

O tem, kako Slovenci gledamo na popravljivost, pišemo tudi v tokratni reviji ZPStest. Raziskava je razkrila, da bi radi bili trajnostni, a imamo za to premalo informacij, bojimo se visokih stroškov in neuspeha popravila. Kot zanimivost, izkazalo se je, da je delež okvarjenih izdelkov, starih od tri do pet let (»tik po izteku garancije«), res nekoliko večji kot v preteklosti, a to samo potrjuje, kako pomembno je, da se na področju zanesljivosti delovanja izdelkov nekaj močno spremeni.

Tudi zato, da bomo lahko bolj zaupali rabljenim aparatom, jim vli-li novo življenje in s tem zmanjšali potrebo po vedno novih materialih, tudi redkih, pri katerih smo odvisni od trenutnih političnih razmer. Pa še sosed se bo spet z veseljem lotil popravila, sčasoma ponovno z materialom iz bližnje tehnične trgovine. Ko gledamo v prihodnost, se učimo iz preteklosti.

Boštjan Okorn,
vodja primerjalnega testiranja

ZPS

že več kot *30 let*

na strani potrošnikov

strokoven ■ nepristranski ■ brez oglasov

Svetovanje za člane ZPS

PRAVNO SVETOVANJE

pon.-pet. 13.00–15.00

T: (01) 432 00 89

KAPOVOST IN VARNOST GOSPODINJSKIH APARATOV IN IZDELKOV ZA DOM

četrtak 10.00–12.00

T: (01) 474 06 10

SVETOVANJE O PRAVICAH PACIENTOV ZA OBČANE MO LJUBLJANA

pon.-pet. 9.00–14.00

T: (01) 474 06 10 E: zps@zps.si

Svetovanje za nečlane

POKLIČITE ZPS NASVET

090 50 90

Za neodvisen nasvet, kako razrešiti potrošniško težavo, lahko pokličete vsak delavnik med 9. in 11. uro. Cena klica iz omrežja T-2 je 2,00 EUR/min. Cena iz drugih omrežij določi vaš operater. Več informacij in splošne pogoje najdete na www.zps.si.

Oroševanje oziroma mokrenje solat ni dovoljeno

ODGOVARJA MARJANA PETERMAN

V trgovini svežo solato orosijo z vodo, vendar je že drugi dan vsa črna oz. gnila in gnile liste je treba zavreči. Menim, da je oroševanje škodljivo. Kadar je glava solate v vrečki, pa je kar zalita z vodo, ki se zbira na dnu vrečke. To se mi zdi nesprejemljivo, saj voda znatno poveča težo solate. Kakšno je vaše mnenje? Ali sta postopek in prodaja takšne solate dovoljena? Menim namreč, da je to zavajanje.

Oroševanje/mokrenje solat v trgovini oziroma na prodajnih policah pomeni kršitev zakonodajnih zahtev. Poleg tega spodbuja rast mikroorganizmov v kapljicah vode, kar ne samo pospeši gnitje solate, ampak lahko ogroža naše zdravje.

Tržni standard EU za promet s solato/solatnicami določa minimalne kakovostne pogoje oziroma zahteve, ki jih morajo izpolnjevati solate (v vseh kakovostnih razredih) v prometu, torej tudi v trgovini. V skladu s standardom morajo biti ti proizvodi:

- nepoškodovani, zdravi, čisti in obrezani (brez prsti ali drugega rastnega substrata in brez tujih snovi), svežega videza, brez

škodljivcev, brez poškodb zaradi škodljivcev, neuveli in čvrsti, brez odvečne zunanje vlage, brez kakršnega koli tujega vonja in/ali okusa, ne smejo odganjati v cvet;

- proizvodi, ki gnijejo ali se kvarijo, tako da niso primerni za uporabo, pa morajo biti izključeni iz prometa.

Trgovec naj bi imel na prodajnih policah le tolikšne količine solate, da vlaženje ni potrebno, v skladišču pa mora omogočiti primerno vlažnost.

Potrošnik se lahko pritoži trgovcu, saj bo le tako trgovec vedel, da potrošniki niso zadovoljni s takimi nezakonitimi dejanji. Lahko se pritoži tudi inšpekcijskim službam Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. ■

Zakonodaja je dostopna na tej povezavi.

zps.si

Kofein v pijači Coca-Cola zero

ODGOVARJA MARJANA PETERMAN

Vsako jutro si v službo odnesem Coca-Colo zero v prepričanju, da ne vsebuje kofeina. Kot nekdo, ki mora včasih malo paziti, koliko kofeina zaužije, me je navedba na embalaži zavedla, saj ni jasno, ali vsebuje kofein ali ne, koliko ga je ... Ali gre za marketinški trik? Zaradi navedbe »zero« sem namreč domneval, da ne vsebuje kofeina.

Večina pijač »cola«, ne samo Coca-Cola, vsebuje kofein, pa naj bo to sladkana pijača ali »zero sugar«. Kofein je dodan zato, da vpliva na značilen »cola« okus. Coca-Cola ga vsebuje okrog 25–35 mg v 250 ml pijače. Obstaja tudi različica brez kofeina in je tako tudi označena.

Skodelica kave lahko vsebuje 80–160 mg kofeina, še varen dnevni odmerek za odraslo osebo naj bi bil okrog 400 mg, zaužit v razmiku nekaj ur.

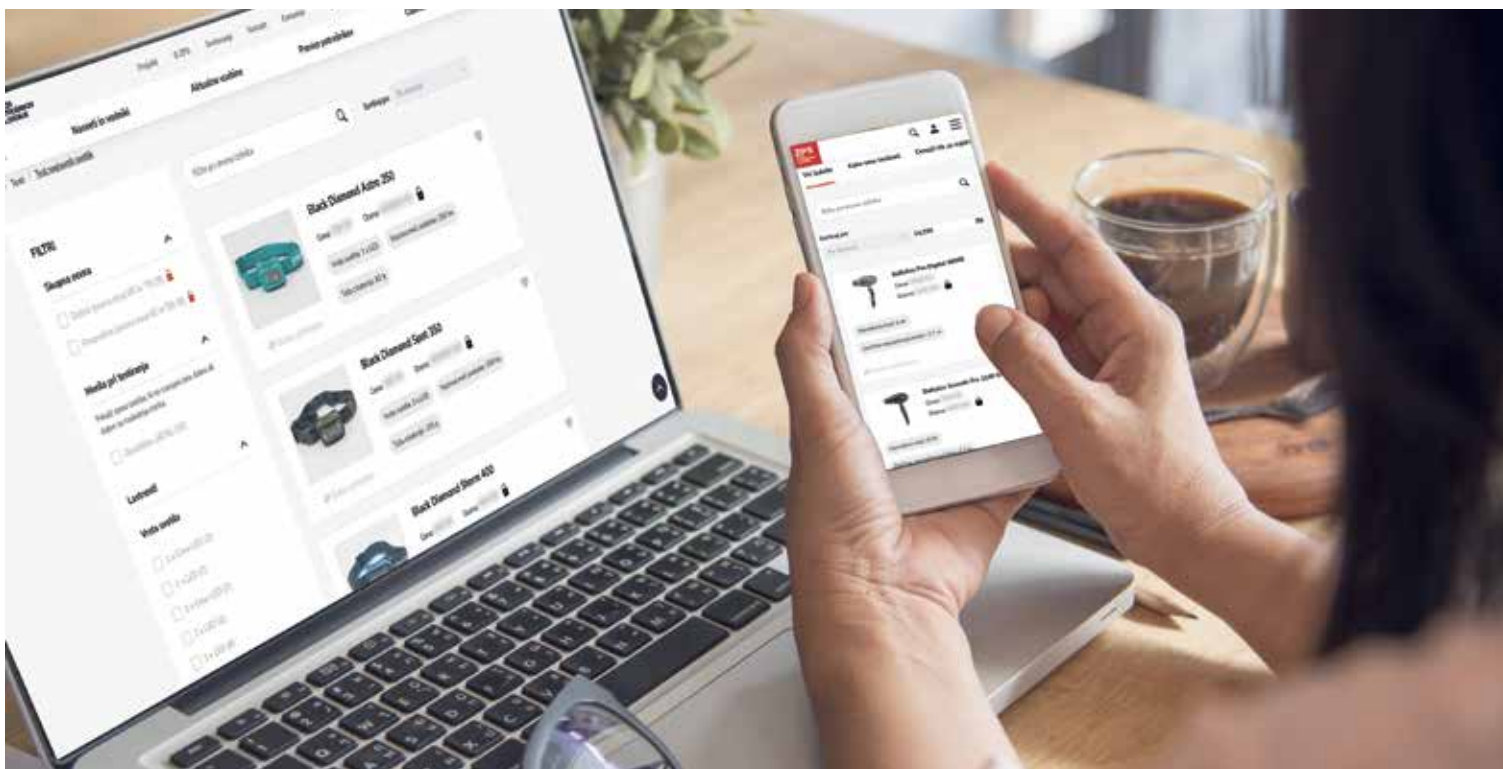
Kofein je v kavi, pravem, črnem, zelenem in belem čaju, tudi v kakavu in energijskih pijačah. V skladu z zakonodajo ga ni treba posebej navajati, če je že naveden na seznamu sestavin, zato priporočamo, da preverite, katere sestavine so zapisane na tem seznamu. Seveda vam tega ni treba početi vedno, ko kupite vam že znano priljubljeno pijačo ali živilo, saj se sestavine enakih predpakiranih živil ne spreminjajo. ■

PRENOVLJENA SPLETNA STRAN ZPS.SI

Kako prihraniti z novimi primerjalniki?

Verjetno ste že opazili, da je zaživela popolnoma prenovljena spletna stran zps.si, ki je za uporabnika veliko bolj prijazna kot prejšnja. Dolgo smo pripravljali preново, zato smo še posebej veseli, da je prenovljena stran končno tu. Pomembno pa je, kako jo uporabljate, da boste lahko v čim večji meri izkoristili njene prednosti in prihranili precej denarja ter seveda (spet) ugotovili, zakaj je dobro biti član Zveze potrošnikov Slovenije.

Vzavihku testi, ki je prvi na strani, najdete večino naših testov, vsekakor pa vse, ki so še aktualni glede na ponudbo v trgovinah. Ko kliknete na zavihek in nato na test, ki vas zanima, se vam bo odprl seznam testiranih modelov.

ZELO PRAKTIČNI FILTRI

Na levi strani se vam odpre stolpec s filtri, kjer lahko izberete modele, ki so v posamezni kategoriji dosegli najmanj dobro oceno.

Lahko pa izdelke filtrirate tudi po lastnostih, blagovni znamki, ceni in dobavljivosti v Sloveniji.

KAKO PRIMERJATI?

A zdaj se prava izbira za preudarni nakup šele začne. Izberete lahko do pet izdelkov hkrati in primerjate ocene in lastnosti. Seveda lahko izbiro ponovite tudi z drugim izdelki. Tako boste prišli do rezultata, ki vam bo pokazal, ali boste z nakupom zadovoljni in koliko denarja boste za izdelek odšteli.

Prihranki so lahko pri tem zelo veliki. Kot smo izračunali v preteklosti, lahko samo pri nakupu prostostoječega hladilnika prihranite tudi 2000 evrov, če izbirate med zelo dobro ocenjenimi modeli.

Z informirano izbiro pri nakupih hrane za štiričlansko družino pa lahko prihranite tudi 1500 evrov na leto. In še bi lahko naštevali.

V primerjalnikih so posebej izpostavljeni izdelki, ki so naprodaj v Sloveniji. Pogosto jih posodabljam in sledimo ponudbi novih modelov. Potrošniki z neodvisnimi testi pridobite številne, med seboj primerljive podatke, na katere ne vplivajo komercialna sporočila in neutemeljena pretiravanja. Če želite nakupovati modro in premišljeno, vam še enkrat svetujemo, da izdelke primerjate med seboj. ■

ZPS nasvet

Primerjalni testi velikokrat pokažejo, da samo znamka ali cena še nista zagotovilo za kakovosten izdelek. Informacije z naših testov pa vam lahko pomagajo izbrati izdelke primerljive kakovosti tudi za nižjo ceno. Prihranite lahko celo 1000 evrov in več.

PLAČUJTE VARNO

Omejite zneske za kartična plačila na spletu

BESEDILO ALINA MEŠKO

Plačevanje se vedno hitreje seli v digitalni svet. Še pred kratkim tako priljubljene plačilne kartice so pri velikemu delu plačil le še nosilec podatkov, ki jih vnesemo ob nakupu v spletni trgovini. Zato so na voljo tudi že zgolj virtualne kartice, ki podatke prikažejo na zaslonu pametnega telefona.

Razvoj spletnih trgovin in plačil je pritegnil širok krog uporabnikov in je posledično zanimiv tudi za tiste, ki želijo na lahek način priti do večjih vsot denarja. Kot smo že pisali, gre pri spletnem kriminalu za dobro organizirana podjetja, ki delujejo v klicnih centrih in imajo lahko več kot sto zaposlenih, ki svoj delovnik posvetijo izvajanju spletnih prevar. Skupaj s prednostmi sodobnih načinov plačevanja zato prihaja tudi potreba po ustreznem znanju za varno ravnanje. Spletnih prevar je namreč vedno več.

KLJUČNI VARNOSTNI ELEMENT NA SPLETU – LIMIT NA KARTICI

Eden od ključnih varnostnih elementov je višina plačila, ki ga lahko opravite na spletu, na primer pri enkratnem plačilu, v enem dnevu ali enem mesecu. Vse te omejitve (limiti)

delujejo kot varovalka. Če ne morete opravi-
ti nakupa za dva tisoč evrov, tudi prevaranti
ne morejo pridobiti toliko denarja z vašega
računa.

KAKO DOLOČITI USTREZNO VIŠINO LIMITOV?

Zagotovo jo narekujejo vaše potrebe oziroma nakupne navade. Za kakšne zneske ste v zadnjem letu kupovali na spletu in koliko ste v povprečju porabili v enem mesecu? Če se nakupi gibljejo okrog nekaj sto evrov, ni smiselno, da limit za spletno plačilo postavite na 1500 evrov. Res je, občasno potrebujete večji znesek, predvsem v tujini, ko želite rezervirati hotel ali najem prevoznega sredstva. A danes je večina bank usmerjena v digitalne rešitve in povišanje limita lahko opravite na daljavo v nekaj minutah. Preostali čas pa bodo vaša

denarna sredstva bolj varna, če bo znesek manjši.

Preverite pri svoji banki, kakšni so trenutno nastavljeni limiti za kartična plačila – za različna časovna obdobja, na spletu, za dvige na bankomatih in plačila. Limit po potrebi spremenite in nastavite na višino, ki omogoča nemoteno nakupovanje, a obenem poskrbi za večjo varnost.

ZAVEDAJTE SE!

Previsoki zneski, ki jih redko ali nikoli ne koristite, so nepotrebno izpostavljanje tveganju, da boste kot žrtev spletne prevare oškodovani za bistveno več, kot bi bili drugače. Preverite še, kako lahko limite spreminjate ter ali lahko kartice, na primer v mobilni aplikaciji, sami zaklenete in odklenete. ■

Naslednja številka izide 4. maja 2023.

RAZISKAVA O KAKOVOSTI LETALSKIH DRUŽB IN LETALIŠČ

Tokrat ste lahko sodelovali tudi slovenski potniki, zato posebej predstavljamo rezultate, ki vključujejo ljubljansko in nekaj okoliških letališč ter letalske družbe, ki pristajajo na njih.

NE SPREGLEJTE

KARTICE

Preverili smo bančno ponudbo plačilnih kartic ter zbrali nasvete za učinkovito in čim bolj varno plačevanje. Kakšni so stroški različnih kartic in za kaj jih uporabljati?

TRŽNI PREGLED PRIPRAVLJENEGA TESTA ZA PICO

Niste večji v pripravi pice ali preprosto nimate časa za pripravo obroka? V trgovinah je na voljo priročna rešitev, že pripravljeno testo za pico, ki ga obložite po želji in spečete. Za vas smo preverili, ali je kupljeno testo po sestavi in hranilni vrednosti enako tistemu, ki ga pripravimo doma.

PREDPAKIRANE SOLATE

Ob pomanjkanju časa ali kadar smo v službi, se zdi, da narezane (oprane) predpakirane solate dobra izbira. Za vas smo preverili, kako sveže so, od kod prihajajo in ali so dražje kot solate v kosu.

TESTI

GREMO NA (KOLESARSKI) IZLET

Preverili smo, kako uporabne in kakovostne so različne torbe, ki jih namestimo na zadek kolesa.

ZA DIGITALNE NOMADE

Pred koncem šolskega leta se bomo sprehodili po rezultatih primerjalnega testa notesnikov in ugotavljali, kaj o kakovosti pove njihova cena.

ZPS ZVEZA
POTROŠNIKOV
SLOVENIJE

je neodvisna, nevladna in mednarodno priznana organizacija – društvo, ki slovenskim potrošnikom pomaga pri dobrih in varnih nakupnih odločitvah.

Na vaši strani smo že od leta 1990.

INFORMIRAMO

Potrošnike obveščamo in ozaveščamo o kakovosti izdelkov in storitev, njihovih pravicah in drugih pomembnih potrošniških vprašanjih in reviji ZPStest, na spletnem mestu www.zps.si ter prek družbenih omrežij (Facebook, Twitter). Poleg tega sodelujemo z mediji, izdajamo brošure in letake ter se predstavljamo na različnih dogodkih.

SVETUJEMO

Svetujemo pri najrazličnejših potrošniških vprašanjih in zagatah ter pomagamo pri uveljavljanju potrošniških pravic. Svetovanje je neodvisno, nepristransko in zaupno.

IZOBRAŽUJEMO

Sodelujemo z različnimi izobraževalnimi ustanovami, predavamo in ozaveščamo.

TESTIRAMO

Preverjamo kakovost najrazličnejših izdelkov in storitev, pri čemer sodelujemo z neodvisnimi strokovnjaki in akreditiranimi laboratoriji.

ZASTOPAMO

Zastopamo interese potrošnikov na različnih področjih, pri oblikovanju zakonodaje in politike s področja varstva potrošnikov.

DELUJEMO MEDNARODNO

Sodelujemo v številnih mednarodnih projektih in odborih. Smo člani ICRT – mednarodne neprofitne organizacije za izvajanje potrošniških testiranj, BEUC – evropske potrošniške organizacije in CI – svetovne potrošniške organizacije. Aktivno sodelujemo tudi v okviru organizacije ANEC, ki je glas potrošnikov pri standardizaciji.

Imamo novo spletno stran!

zps.si

**Preglednejši testi,
lažje primerjanje**

**Pravice potrošnikov:
posodobljene vsebine**

**Hitro in
učinkovito iskanje**

**100 % prilagojeno
za telefone**

**Dodajanje vsebin
med priljubljene**

**Nov profil uporabnika:
vse na enem mestu**

